1870. II. évfolyam. 20. szám. Szombat, január 29.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félévre 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.
Hirdetési dij:
5 hasábos petit sorért 5 kr.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora **15 kr.**
Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a *legolcsóbb árért.*
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön **30 kr.**
Előfizethetni helyben: *Telegdi K. Lajos* és *Csáthy Károly* könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

A magyar gazdasági ministerium.

Debreczen, jan. 28.

A „Pesti Napló" f. hó 26-ki számában jelent meg D. L. név alatt egy vezérczikk „A magyar gazdasági ministerium" czime alatt.

Tekintve a tárgy fontosságát és sokoldaluságát, csak néhány szó az, mit D. L. ur róla elmondott, ahoz képest, amit kellett volna mondani.

Mi bővitésképen kivánunk még néhány sort az elmondottakhoz hozzácsatolni.

Az évi költségvetés tárgyalásánál észrevehettük, hogy még eddig minden ministerium költségvetésénél előfordult, és számtalan közbeszólásokra s interpellatiora adott alkalmat azon körülmény, hogy az államjavak nem egy és ugyanazon kéz által kezeltetnek, nem egy és ugyanazon pénztárba foly be az azokból származó jövedelem, — egyszóval, az azokróli felelősség terhe is megoszlik, még pedig ugy, hogy nemcsak a nagyközönség, — hanem a honatyák közül is számtalanok nem tudják, — hogy mely czim alatti állambirtokok, mely ministerium felelőssége alá tartoznak.

Már a D. L. ur által elmondott okokon kivül evégből is igen üdvös volna a magyar államvagyon kezelésére egy külön, a többitől önálló felelős független ministerium felállitása.

Ezen ministerium, habár kissé többe kerülne is, mint a D. L. ur által előirányzott 25—30 ezer frt, — mert a minister, ki hasonrangu volna a többivel, s a titkár évi fizetései meghaladnák a 20 ezeret, hát még a többi?? — mégis meghozná a még alig előrelátható kiszámithatlan jó eredményt.

Ugyanis D. L. ur igen meg van elégedve azon jövedelemmel, melyet jelenleg a pénzügyminister ur a koronajavakból, mint czitromból — mint D. L. ur mondá — kifacsar, sőt azt egyelőre hirtelen felemeltnek. — tulcsig[illegible]. D. L. ur ezen hiedelmét senki sem fogja csodálni, ha olvassa az általa legközelebb irt munkát a talajkimerülésről. — Elismeréssel is nyilatkozik a pénzügyi tárcza kezeléséről, hogy 100%-tel emelte a koronajavak jövedelmét. De, ha meggondoljuk, hogy most a magyar államjavak átlag alig jövedelmeznek 1 o. é. frtot holdanként, — ezt senki sem fogja valami soknak venni, midőn okszerü s egy külön, ahoz értő s csak azzal foglalkozó ministerium — minőnek szeretnők mi a magyar gazdasági ministeriumot lenni — kezelése folytán azon jövedelem sokkal magasabbra emelkednék.

Egy ily ministerium felállitása igen jótékonyan hathatna a magyar földmivelésre és gazdaságra

Mig egyfelől hivatása volna, mint fentebb előadtuk, az államjavak jövedelmének gyarapitása; másfelől példányszerü gazdálkodásával utat mutatna Magyarhon gazdáinak az okszerü s a korral haladó gazdálkodásra.

Egy oly tekintélyes területen való helyes gazdálkodás, mint ez ország $^{1}/_{12}$-ed része — mert ennyit tesznek az államjavak kiterjedései — sokkal nagyobb sulylyal nehezedik az államháztartás bevételi mérlegébe, mint azon 40—50 ezer frt, melyet egy ily ministerium előterjesztene budgetjében.

Senki sem fogja tagadni, hogy Magyarhon a mostani kiszivattyuzó, vagy ugynevezett rablógazdálkodás alatt hovatovább *ki fog merülni termőképességben.* Az egyes birtokosoknak sokkal kevésbé ég a honfiui tüz szivökben, semhogy elölmenve, megkezdenének oly gazdasági rendszert, *mely állandósitaná Magyarhon termőképességét,* mely rendszer képes lenne ellensulyozni a kiépitendő vasutak által nagy mérvet öltendő *gabnakivitel folytán* előállott azon körülményt, hogy *a nyers anyagok ily tömeges eltávolitása által a földnek nem adatik az vissza többé, ami tőle a termesztés folytán elvétetik,* aminek természetesebb következése az lesz, hogy *a termőföld azon termesztményre nézve termőföld lenni megszünt.* Amint ezt látjuk a Bánátban, hol már is mutatkoznak a kimerülés némely jelei a folytonos egyoldalu gazdálkodás miatt; pedig még csak két tizeddel előbb kimerithetlen gabnabányának vala elismerve.

A gazdasági ministeriumnak lenne feladata, a törvényhozás tekintélyével is felruházva, a *faültetés* s más csak a mezőgazdaságnál eszközölhető intézkedések által *kipótolni a lecsapódásokat,* s kivált az alföldön gyakran mutatkozó terméketlenség, s ez által előállott inség egyik tényezőjét a *Tisza szabályozása folytán előállott szárazságokat,* melyek, hogy annak eredményei, ugy hiszem már nem ujság.

A fentebb emlitettekről intézkedni az „ipar, gazdasági és kereskedelmi" ministerium szakmájába vág, mely a reá halmozott munka miatt ezeket kellőleg elvégezni képtelen; — de a koronajavak kezelése a pénzügyi ministert illeti jelenleg, s *igy azon két tényező, mely együttvéve jótékonyan hatna Magyarhon mezőgazdaságára, külön válva meg van bénitva működésében.* A pénzügyi minister mindent elkövet ezen javak jövedelmét szaporitani, még talán a jövőre való nemgondolással is, csakhogy az elvben létező plusokat kimutessa, az ipar, gazd. és keresk. minister pedig a mezőgazdaság tekintetében csak oly intézkedésekre szoritkozhatik, mik a jelen körülmények között megállhatnak, s miket a dologhalmaz megenged.

Azon előre tervezett felosztások szerint, amelyekre e ministerium felosztatnék, oly eredmények mutatkoznának, melyek nem késnének hovatovább bebizonyitani már soká g nem késhető szükségességöket.

M. . . .

Mozzanatok a Várad-Debreczen-Miskolczi vasut ügyében.

Alig jutott el hire hozzánk annak, hogy a debreczeni ipar és kereskedelmi bank az általa czélba vett vasut előmunkálataira az engedélyt megnyerte, Polgár város birtokosai (telkes gazdák) gazdasági gyülésükben elhatározták: hogy a Várad, Debreczen Miskolczi vasut részére, mindazon földeknek kisajátitását, melyeket a vasut határaikból igénybe veend, saját költségökön eszközlendik, és ezen szép ajánlatokróli kötelező nyilatkozatukat a debreczeni ipar és kereskedelmi bankhoz be is küldötték.

Élő bizonyitványa ez annak, mily erős gyökeret vert a nép szivében azon meggyőződés, hogy az alföldi városok jövője czélszerü vasuti közlekedés nélkül igen szomoru kilátásokkal bir; egyszersmind tanusága azon öntudat felébredésének, hogy az alföldi nép saját jövőjének alakitásában mások kegyeire nem támaszkodhatik, hanem a kezdeményezéshez ön magának kell áldozatkészlelkedéssel és tevékeny kézzel nyulni.

Mi alföldimagyarok olyan formán vagyunk a m. kormánynyal, mint az egyszeri fiu mostoha apjával, kinek egyszersmind két kisebb édes fia is volt. — Az apának t. i. az a jó szokása volt, hogy ha a városból hazajött, mindég hozott egy pár piros almát, fiai közt szétosztandót. Ilyenkor előhivta fiait és az almát egyenkint elajándékozta; a véletlen-e, vagy más körülménynél fogva, a szerencsetlenség mindig mostoha fiát érte, hogy legkésőbb jött elő, és neki csak pirongatás jutott, hogy ő mindig késön érkezik, mikor már az alma elfogyott.

A mult országgyülés végén boldog szürete volt a vasutaknak, egy csomó vasutat megszavaztak Erdélynek, egy másik csomót Horváthországnak, egy harmadik rakást a Kárpát alatti földnek, mind olyan vidékeknek, hol különben is jó köutak voltak, böven hullott a kamatbiztositás mannája.

Mi alföldiek vártuk hogy a gondviselés reánk is forditandja sártengerből megmentő pillantását; — de hiában. Ekkor mozogni kezdtünk magunk, de késő, mert már elfogyott az alma, mikor már reánk került volna a sor, az ország nem birja többé meg a kamat biztositás terheit.

Husz éve elmult, hogy az alföld viseli, és készpénzben fizeti a közmunkaváltság terheit. Pénzünkkel készittettek 715 mértföldnyi pompás állam utakat természetesen mind olyan vidékeken hol különben is jó köutak voltak.

A mult évben itt motozott valami állammérnökféle, és elbeszélte nekünk álmát, hogy az állam Debreczentől a Tiszáig köutat fog nekünk épittetni, ezóta megtudtuk, hogy épen midőn reánk került volna a sor, — elfogyott az alma; — mert már a kormány nem szándékozik több államutat épiteni.

Pedig talán még is megérdemlené ez az alföld, hogy a mi kis holmicskéje terem, azt tovább szállithatná.

Nézzünk csak körül, hogy ebből a kisholmiból hány forintocska jön be a hazába.

Az Ungar'scher Lloyd január 20-ik számában egy részletes kimutatást hoz, hogy mennyi gabonaféle vitetett ki a legutóbbi öt év alatt a pesti piaczról külföldre, és ez mennyi pénzt hozott az országba. Ezen kimutatás szerint 1865-ben 16 millió, 1866 ban 31 millió, 1867-ben 68 millió 1868-ban 62 millió, tavaly pedig 42 millió forint volt a külföldre kivitt gabonaféle értéke csupán Pestről.

Ezenfelyü 1 a pesti gőzmalmok évenkint 5½ millió mérő buzát dolgoznak fel és küldik a gyártott lisztet a külföldre.

Ezen rengeteg buzának kilencz tized része az alföldön terem. A hasznóból azonban a szegény alföldi gazdának mi sem jut, mert elfizeti a drága munkabérre és az elviselhetlenül felcsigázott fuvarozásra.

Mikor fog ily kincsbányát szolgáltatni azon felföldi ipar-emelkedés, melynek álomképeért áldozatul vettetik ez ország valódi pénzforrása: az alföldi mezei gazdaság?!

Mi nem irigyeljük polgártársaink szerencséjét: de igasságos osztályt méltán kivánhatunk; hadd jusson már egyszer nekünk is az almából.

Ezt annál inkább, mert az alföld valamint a Tiszaszabályozás nagy müvénél is megmutatta, mindenkor kész, országos érdekü nagy vállalatokat saját erejével is végrehajtani, ugy a vasuti közlekedésnek, mint legfontosabb életföltételének, kifejtésére minden tőle kitelhető áldozatra kész.

És bizton állithatom, hogy valamint a szegény kis Polgár és az egri főkáptalan az égető szükséggé vált Várad Debreczen Miskolczi vasut előmozditására, a határukon kivántató földet ingyen adománykép megajánlották, ugy a többi érdeklett városok, községek, és nagy birtokosok is saját érdekeik helyes felfogásában gyökeredző hazafias ajánlatukat szinte meg teendik.

Némethy Imre.

A tengeri kigyó ismét kezdi fejét felütögetni!

Ugy látszik a magyarországgyülés ama határozata, hogy a határőrvidéki erdőségek „Ne nyulj hozzám virág" gyanánt őriztessenek a magyar kormány által, melyet a képviselőház szigoru őrködéssel bizott meg, kellő figyelemben és tiszteletben nem részesül.

Legalább ezt állitják azok, kik a „Mil. Zug" ama hirét olvasták, miszerint „a határőrvidéki erdőségek eladása iránti legfelsőbb elhatározás a legközelebbi időben bekövetkezik." Mi ez egész hirt határozottan koholmánynak tartjuk

Érintett lap bizonyos határőrvidéki consortiumot emleget, mely az őrvidéknek néhány speculánsaiból és egy bécsi bankintézetből állana, sőt már készen is áll a szerződés, csak a legfelsőbb elhatározás hiányzik még, s ha ez kieszközölhető, akkor — punctum, stricla, streisand darauf! Övék az erdőség s — fige Magyarországnak!

Mi ez egész hirt a tengeri kigyó meséjével tartjuk azonosnak.

Először: mert a magyar kormány felelőssé van téve Magyarország e kétségtelen tulajdonának szigoru őrzésére; (és igy „utólagos jóváhagyás reménye" sem marad fön az eladásra vonatkozólag;) másodszor: mert legfelsőbb helyen olyast nem fognak elhatározhatni, mi Magyarország közjogaiba ütközik, — sőt mi nyilván felségsértés bünével merjük vádolni azt, ki állitani merészli, hogy a legfelsőbb kéz oly szerződést erősitene meg valaha, mely az ország alkotmányos jogaival merő ellentétben áll.

Ily megbotránkoztató hirek gyors megczáfolását azonban megvárhatjuk ama kormánytól, melyre a határőrvidéki erdőségek fölötti ellenőrködés bizva van, hogy ama hirek által fölizgatott kedélyek mielőbb lecsilapittassanak.

Kerkápolyi honvédelmi ügyérségi államtitkár gazdálkodására nézve azt a megjegyzést tette egy jobboldali hazafi, hogy több kárt tett a hazának, midőn a Harapat consortiummal az avult posztóból készült téglaszin nadrágokra és szétmálló zubbonyokra nézve a szerződést megkötötte, mint amennyit 50,000 muszka elkövethetne.

Mondják, hogy ez őszinte megjegyzésre az exprofessor savanyu képpel dörzsölgetve kezét igy válaszolt volna:

Mit tehetek én arról, hogy oly szakra alkalmaztak jobboldali hazafiságomért, amelyhez legkevesebbet konyitok!..

Amannak is emennek is igazsága lehet; de de mi csak azt tartjuk: „aki nem ért a harangöntéshez, ne fogjon az ahoz!"

Szabadka város 986 polgára kérvényt terjesztett az országgyülés elé, melyben a káromkodásra vonatkozó fenyitőtörvény alkotását kérik. Népiskolát, vasárnapi iskolát a jó szabadkaiaknak, hogy a legkorlátoltabb fogalmakkal biró egyén is átláthassa, miszerint a káromkodás, amellett, hogy olyan mint a szentelt viz, sem hasznot nem hajt, sem nagy kárt nem okoz, még illetlen és olykor nevetséges is. Ha pedig valaki káromkodásában oly kifejezéseket használ, mely a közerkölcsiséget sérté, minden hatóság bir annyi joggal, hogy az efféle erkölcsiség mételyezőket habozás nélkül hüvösre zárhatja.

A házi nevelés irthatja ki e rosz szokást; mi ha nem használ, szükség, hogy ne csak elmeletileg, de gyakorlatilag is megmagyaráztassék az együgyüségnek, hogy az erkölcsi illemsértésnek, mint kihágásnak mi a jutalma.

Ujdonságok.

— **A honvédrokkantak menházára** a *csizmadia czéh* a mult évi házs egyéb jövedelem megosztása alkalmával a czéhmesterek inditványára, egyes tagok adakozásából gyüjtött **28 frt. 99 krt.** mit *Makó István* ur ugyan azon jövedelemből **30 frtra** kipótolt. A csizmadia czéh mindenütt, hol a haza érdekei kivánják, szép példával megy elöl; a mi, hisszük, utánzásra fog találni. — E szerint az e czimen eddig kezeinkhez jutott főösszeg tesz **127 ftot.**

— **Az árvákat segélyező városi pénztár ügyében** a hatóság által a képviselő házhoz intézett kérvény folyó ho 26-án nyujtatott be a képviselőházhoz. Az Ellenőr, mely minden fontosabb köz- és táradalmi mozzanatot élénk figyelemmel kisér, a nagyfontosságu kérvényre előre figyelmezteti a képviselőket. Mivel már az uralkodó vallás eszméje, hála istennek, pártolásra többé nem találhat hazánkban, a fentirott pénztár pedig, az alapitvány világos irányzata s a hosszas gyakorlat ellenére, épen az uralkodó vallás eszméje befolyása alatt állott közegek utján osztatott meg, és pedig az ideigleneg időszakában, az ország törvényes kormánya és városi hatóságunk törvényes képviselete mellőzésével: bizton hiszszük, hogy ezen nagyfontosságu kérvény, a korszellem szinvonalán álló indokokból, városunkra nézve kedvezőleg fog elintéztetni. S igy nem fog városi hatóságunk oda kényszerittetni, hogy per utján követelje vissza a katholikus testvérektől, az összes városi árvák ápolására tett alapitványi tőkét s a törvénytelen felosztás ótai szaporuságát! Ily felekezeti szint viselő pernek eleje vétethetik az alkotmányos kormány törvényszerü eljárása folytán.

— **A római kath. egyház autonomiáját** szervező gyülésre küldendő képviselőnek megválasztása tekintetéből szükségelt választók összeirása s a választás vezetésére 5 tagu bizottság választása tárgyábani *február 2-a* tüzetett ki határidőül, helyiségül pedig a cath. plebánusi lakház; mire is ujolag figyelmeztetnek az illető jogosultak.

— **A jogászbál** elleni demonstratiók ugy látszik kedvencz foglalkozását képezik némelyeknek, a mennyiben azt uton-utfélen — nemcsak puszta szóval, hanem még a sajtó segitségével is gáncsolni — egyátalában nem mulasztják el. — A fővárosi lapok tegnapi számában egy vásosunkból eredett levelke szinte mindenképen igyekszik a jogászok eljárását hibáztatni. És ironiával, s kirivó roszakarattal emlékszik kivált a Cotillonjelvények körül tett intézkedés — s a lapunkban e végett megjelent szerényen felvilágositni, — s épen nem irányt kimutatni akaró sorok felöl —.

Csodálkozunk kell főként a felett, hogy épen városunk egy hölgye vállalkozott Parnasz tetejére lejteni a végett, hogy onnan syréni bájló hangján hirdesse a világ mind négy tája felé, — hogy mily kevéssé előzékenyek a debreczeni jogászok. — Alig merjük feltenni, hogy az illető szellemdus hölgy ne vett volna részt valaha jogászok által rendezett mulatságok egyikében: — különben nagyon könnyen meggyőződhetett volna — kivált tavaly — állitásának ellenkezőjéről az előzékenységet illetőleg. — Azonban vigasztalhatja magát a kedves névtelen: mert aggodalma azonnal elfogoszlani, mihelyt még egyszer átfutja szép szemeivel az általa kigunyolt czikket, melyben a gyöngébbek kedveért világosan ki van fejezve, — hogy a Cotillonjelvények — nem épen elmaradhatlanoknak tartatnak a füzértáncz, s annyival inkább egy bál jól sikerültére nézve. Sem a reclamáló urhölgy, sem más nincs kényszeritve, Cotillonjelvényekre vesztegetni pénzét. A neheztelt czikk csak inditvány jellegével birt, mely a hölgyek nagy többsége által helyeseltetett is, — ugy hiszszük — a nagy többség véleményét nem fogják megsemmisithetni.

— **Szerencsétlen halál.** Tegnapelőtt Asztalnok István szabadságos katona 8 lovas szekérrel fát szállitván haza felé, midőn a nyeregbe felült volna, hirtelen a lovak közé esett, oly szerencsétlenül, hogy a lovak rugdosásai következtében azonnal meghalt.

*** **Kaffka Károly** városi t. aljegyző nemes emberbaráti kötelességet teljesitett, midőn egy kis leányt a halál torkából saját élete veszélyeztetésével kiragadott; az eset ez: a szentannai fürdős leánykája ott ácsorog a kaszinó kapuja előtt, figyelme valamire lehetett irányozva, az udvarról jön ki egy terhes szekér, s a kocsis nem veszi észre a bámuló kis leányt, a lovak elgázolák, a lány már a kerék előtt volt épen, midőn a hirtelen ott termett Kaffka merészen kiragadja a gyermeket a biztos halálból. A lány ijjedelmében nem tudott mit tenni, hanem egész naivul arra kérte az ott levőket, hogy ne mondják meg szüleinek ez eseményt.

*** **A hideg idő** kiveszi áldozatait a hajléktalan szegények sorából, mostanában gyakoriak a megfagyások; ma reggel is egy fagyos holt tetemet szállitottak a sóháztól a közkórházba eltakaritás végett.

TÁRCZA.

Sylvester éjszakáján!

Zschokke H. beszélye.

(Folytatás.)

Fülöp egy magános szobába követi a négert, hol a gyér világitás fél homályt terjesztett.

Itt a néger mintegy elfáradva kerevetre veté magát, és hangosan sóhajtott. Fülöp egy asztalon frissitőt talált jó borral, s azt élvezte.

— Meg nem foghatom, hogy maradhat kegyelmességed oly nyugodtan ezen átkozott történet mellett! Csak az a hunczut nápolyi Salmoni még itt volna, ki a lélekidézőt játszotta; a lurkó csupa fortély volt tetőtől talpig, és talán valami cselszövénynyel megmenthetett volna. Most szépen elillant.

— Annál jobb! — válaszolt Fülöp, és ujra töltötte poharát. Háritson reá minden bajt, ugy is oda van.

— Mit, őrá háritsam? A herczeg már tudja, hogy ön, én, a marsalné és a pékleány szőttük a cselt, hogy babonás voltát felhasználjuk. Ő tudja, hogy ön vesztegette meg Salmonit a lélekidézésre; én tanitottam be a pékleányt, kibe szerelmes volt, hogy törbe csaljuk; én voltam a szellem, mely őt földhöz sujtá és kékre püfölte. Csak már legalább messze ne vittem volna a tréfát! De ki akártam porozni belőle a szerelmet kedvesem iránt. — Bolond egy kaland. Méreget veszek.

— Vegyen fel inkább egy üveg bort, igen jó! szólt Fülöp, és ujult étvágygyal egy darab tortát vett. Egyébiránt — tevé hozzá — meg kell mondanom kedves ezredes, ön ezredes létére nagyon gyáva, hogy egy bolond tett miatt egyszerre meglőni, vizbe fullasztani, megmérgezni és felakasztani akarja magát. Ez egy részről nagyon sok; m is részről ki kell mondanom, hogy abból mit itt össze fecsegett nem tudok okulni.

— Engedjen meg fenséged, valóban nem tudom hol áll a fejem. A herczeg komornyikja — egy öreg barátom — e pillanatban adta tudtomra, hogy a marsalné az ördögtől hajtatva pár percz előtt a herczeghez lépett és igy szólt: a pék házában történt komédiának Julián herczeg volt inditója, ki öntől testvérét sajnálja A boszorkány, kit ön látott, magam voltam mint a herczegnő meg bizottja, hogy tanuja legyek babonaságának. Adósságainak kimutatása, melyet a verembe lökött, honnan a kincset kellett volna kiemelni; mind szinte a pékleánynak adott kötelezvénye, kit a herczegnőveli eljegyzése után ön magához fogadni és nemesiteni akart: mind Juliánnál van. A szellem, mely önt végig verte, Kalt ezredes a herczeg társalkodója. Ez az oka, hogy eljegyzése rák módra halad. Ne reméljen tovább, hiában is vár. Igy beszélt a marsalné a herczegnek s eltünt.

Fülöp fejcsóválva mormogá magában: ez ugyan szép történet! ilyen csinyt a legutolsó pórfiu is szégyelne tenni. — Az ördögbe! mi lesz ennek vége?

— Nem, — kiáltá az ezredes — őrültebben, aljasabban nem lehet tenni, mint a marsalné. E nő furia. — Kegyelmes uram, mentsen meg engem!

— Hol van a herczeg? kérdé Fülöp.

— Az apród azt mondá, hogy hirtelen felállott e szavakkal: megyek a királyhoz! — Gondolja meg herczeg, ha a királyhoz megy és tettünket saját módja szerint lefesti!

— Itt van a király?

— Itt bizony. A mellékszobában az érsekkel és rendörministerrel koczkázik.

Fülöp hosszu léptekkel ment a termen végig. Itt drága volt a jó tanács.

— Fenséged — mondá a néger — mentsen meg. Saját becsülete is kivánja. Önnek könnyü lesz. Különben mindenre el vagyok készülve, ha szelét veszem valami rosznak, rögtön át megyek a határon. Most bepakolok, holnap utolsó parancsát várom, hogy mi tévő legyek. — E szavakkal hevesen eltávozott a teremből.

— Ideje, hogy ismét bakter légy! Gondolá magában Fülöp. Te magadat és helyettesedet éktelen zavarba kevered, miből egyikötök okossága sem képes kiszabaditani. — Hát ez a különbség egy bakter és herczeg közt? No ezért ugyan kezemet sem forditom meg. Szent Isten! mily sok oktalan dolog történik a földi isteneknél itt az ég alatt, melyről mi az örsip, szövőszék, ásó és kapta mellett nem is álmodunk! Nekem itt egy negyed óra alatt több rakonczátlankodást kell jóvá tennem, mint a mennyit egész életemben elkövettem.

— Ily magánosan herczeg? — suttogá háta megett egy hang. Szerencsésnek érzem magam, hogy királyi fenségedet egy pillanatra egyedül találhatom.

Fülöp hátra nézett. Egy hegyi manó volt arany, ezüst és drágakövekkel ékitve. — Mit akar ön? kérdé Fülöp.

— Csak egy pillanatnyi kegyes kihallgatást, — felelt a manó. — Az ügy sürgős, ön előtt kedves tény forog szóban.

— Ki ön álarczos, ha szabad kérdenem?

— Bodenlos gróf, pénzügyminister, fenséged szolgálatára — felelt ez és leemelé az álarczot, hogy egy apró szemekkel, rézveres orral diszlő arczot mutasson, mely álarcznak látszott.

— Nos gróf, mivel szolgálhatok?

— Szabad tartózkodás nélkül beszélnem? Háromszor jelentetém be magam fenségednek és nem részesültem a szerencsében, hogy előbocsátassam. És mégis — Isten a tanum — hogy az egész udvarban senkit sem érdekel ugy fenséged java és kára, mint engemet.

— Gróf ur, le vagyok kötelezve! De mit akar ön? Csak röviden.

— Szabad a Lévi Abrahám kereskedő házról beszélnem? — kérdé a hegyi manó.

— A mennyit akar.

— Ez hozzám fordult az ön által csinált ötvenezer forint adósság tárgyában. Azzal fenyeget, hogy a királyhoz fordul. És ön tudni fogja, mit igért ön a királynak, midőn utószor adósságainak kifizetését elrendelé?

— Hát nem várhatnak azon emberek? kérdé Fülöp.

— Ép oly kevéssé, mint a Goldsmid testvérek, kik hetvenötezer forintot követelnek öntől.

— Nekem mindegy Ha nem várhatnak, ugy kénytelen vagyok…

— Semmi kétségbeesett lépést, kegyelmes uram! Én képes vagyok mindent kiegyenliteni, ha…

— Mit, ha?…

— Ha kegyével megajándékoz, ha csak egy pillanatig kihallgat. Reménylem, hogy minden adósságát fedezhetem. A Lévi Abrahám ház nagyszerü termény bevásárlásokat tett, ugy hogy annak ára nagyon felment. Ha a gabonának szomszéd államokba kivitele megtiltatik, ugy az árfolyam kétszeres, söt háromszoros magasságra rug. Ekkor a Léviház szabadalmat nyer — és minden rendben van. A ház kiegyenliti az adósságot, átveszi a kötelezettséget a hetvenötezer forintról. De minden attól függ, hogy én még pár évig a pénzügy élén maradjak. Ha sikerül Greifensak bárónak engem a ministeriumból kiszoritani, ugy képtelen vagyok fenségedért valamit tenni, bár az leghőbb vágyam volna. Kegyelmességed érdekében áll, hogy a báró pártolásától visszalépjen, s akkor a játék meg van nyerve. Én nyugalom után vágyom, de ezt kegyelmességed érdekében nem akarom. Ha a kártyát nem keverhetem tetszésem szerint, ugy vesztettem.

Fülöp egy ideig nem tudott az ajánlatra felelni. Végre, mig a minister feleletre várakozva burnót szelenczét vett elő s abból egy szippantatot vett, — válaszolt: ha jól értem gróf ur, ön az országot egy kissé ki akarja éheztetni, hogy adóságaimat megfizesse. Meggondolta mily sok rosszat akar tenni? s vajon megengedi ezt a király?

Ha állomásomban megmaradhatok, ez az én dolgom lesz kegyelmes ur. Mihelyt a gabona ára emelkedik, a király önmagától zárlatra gondol, s a gabna kivitelt erős számmal akadályozni fogja. Akkor a Levi Abrahám háznak kiviteli engedélyt ád az ember tiz zsákra, s az százat visz ki. Nincs könnyebb mint ez? De ha — mint mondám — Greifensak jut a kormányra, mind ebből semmi sem lehet. Mig ő a szakba beleéli magát, évek telnek el. Addig szükségből a becsületes embert fogja játszani, hogy aztán a királyt és népet annyival gonoszabbul sanyargassa. Ismernie kell az alapot. A báróhál nincs nagyobb zsidó, fösvénysége utálatos.

(Folyt. köv.)

*** **Szentanna-uteza'n** nem tudják, hogy van-e még a városban kéményseprő, oly régen nem láttak arra járni egy kis ördögöt sem amaz osztályból; a lakosok közül többnek panaszát hallók már a kémények és kürtök tisztátalansága miatt; nem volna rosz — elővigyázatból — némi szigorubb intézkedés.

*** **Perei József**-ismert ballettánczosunk hült tetemei ma d. u. tétettek az örök nyugalom néma hazájába. Béke poaira.

*** **A csavargók menhelye.** a czeglédiutczai 31-ik számu ház alatti pinczekerczma febr. 1-étol bezáratik hatósági rendelet folytán; minden rosznak fészke volt e hely, s több gyanus egyént is csiptek el itt, a véres verekedések pedig napi renden voltak, méltó volt tehát, hogy bezáratassék.

Meghaltak. Jan. 25. Cs. u. külváros Hollósi József 62 éves szélütés. 27. Cs. u. Szabó Imréné l. Eszter 14 éves tüdővészben. Cz. u. Szol Lajos f. Lajos 2 és ½ éves tüdővészben. H. u. Nagy Zsuzsána f. István 2 éves vizkórban Cs. u. Papp István 49 éves gutaütésben. Cs. u. Kovács Péter f. Péter 2 éves torokgyikban Cs. u. Tibaji János f. Sándor 2 éves kanyarókban. Cz. u. Böszörményi Gábor f. Gábor 1 és fél éves béllobban.

Országgyülési értesitő.

(Január 27.)

Elnök: Gajzágó. A miniszterek közül Andrássy, Lónyay, Mikó, Bedekovich és Festetics vannak jelen.

A kérvények bejelentése után a ház a napirendre tért.

Somssich Pál: vádolni nem fogja a közlekedési ministeriumot, de védelmezni sincs hivatva, s dicsérni sem dicsérheti, mert magának is van panasza, még pedig indokolt panasza, s ez az, hogy a közlekedési ministerium az országgyülési határozatokat nem tartja kellő tiszteletben. Hivatkozik az országgyülés 1868. decz. 4-én hozott határozatára, mely utasitotta a miniszteriumot, hogy a báttaszék-dombóvár-zákányi, az érsekujvár-nyitra-trencséni, s a temesvár-karánsebes-orsovai vasutak létesitésére tegye meg a kellő intézkedéseket, s hogy az ezekre kiadandó engedély-okmányokat és törvényjavaslatokat a legközelebbi országgyülésnek terjeszsze elő. A közlekedési ministerium azonban e határozatnak meg nem felelt. Szóló ezután kiemeli e vonalok fontosságát. A karánsebes orsovai vonal kényszeritette volna a török kormányt, hogy ezen vonalat válassza összeköttetési pontul, mig igy majd kénytelenek leszünk sajnálkozással nézni, mint vonul el jobbrahalmelettünk a világ-kereskedelem, a nélkül, hogy bennünket érintene. Fontos a másik két vonal is, s az érsekujvár-trencséni vonalnál is ne azt várjuk, hogy a külföld mit tesz, hanem épitsünk. (Élénk helyeslés a jobbról.)

Mikó miniszter kijelenti, hogy a báttaszék-dombóvár-zákonyi vonal kiépitésére vonatkozó tervek már készen vannak, s a törvényjavaslat a napokban fog a ház elé terjesztetni.

Gubody Sándor magáévá teszi Simonyi azon roszalását, hogy a közlekedési miniszterium csak a vasutakra fordit gondot, s egyébb közlekedési utakra nem, pedig az országutaknak kell haladnia a vasutakkal. Sajnálja, hogy a kormány hiu reményeket keltett a népnél a csatorna-tervekkel. Ez már politikai kapitális volt, mert a nép mind arról beszélt, hogy ekkor meg akkor csatornán fogunk járni. A közlekedési államtitkár téved midőn azt állitja, hogy a kormány nem tér el a 67-diki programtól. Eltért, mert e programmban első helyet foglalt a fiumei vasut, s mégis azóta mennyi vasut épult, mennyi engedély adatott soron kivül, mig a fiumei vasut megnyitása csak 1874-re van kilátásba helyezve.

Tisza Kálmán elismeri, hogy a közlekedési ministerium a pesti-csongrádi csatorna kivitelére a bebizonyult technikai akadályok miatt nem vállalkozhatott, de a többi csatornákat illetőleg, melyek nem annyira közlekedési, mint inkább öntözési és gazdasági czélokra szolgálnának, más véleményben van, mert a közlekedési államtitkár által emlitett jogi akadályokat el lehetett volna háritani a ház elé terjesztett törvényjavaslatokkal. A mulasztás vádja alól tehát ezek tekintetében a ministeriumot fel nem mentheti. Az 1867-ben megállapitott vasuthálózati tervtől történtek eltérések. Ott van például a gácsországi vasut, melyre nézve az emlitett tervezetben a Kassa-Eperjesről kiinduló összeköttetés volt felvéve, mig most egészen másképen épittetik.

Hibáztatja, hogy a vasuthálózati tervre nézve nem kéretett ki az országgyülés beleegyezése, mert csak ez esetben lehetett volna rendszeresen haladni. Az utakra nézve is szükséges lenne megállapitani a tervezetet, mely szerint azok, még pedig combinálva az épitendő vasutakkal, épittessenek. A mi a kellő nyilvánosság hiánya miatti vádat illeti, ép azt a kérdést kell megismertetni a nyilvánosság utján hogy mért fogadtatott el valamely drágább ajánlat, s ha bebizonyul, hogy azért, mert biztosabb volt, a vád meg fog szünni. (Helyeslés.)

Angliában a ház commissiója megtekinti a legkissebb részleteket is. — Igaz, hogy a parlament maga nem, de azért nem, mert ott az állam egy krajczárt sem biztosit a vasutaknak.

A hol parlamenti kormány van, annak a pártnak kötelessége javaslatokat tenni, mely többségben van, s addig az ellenzék birál. — Arra nézve, hogy kilegyen felelős az utak-rosszaságáért és a Tisza által okozott károkért, nem oszthatja a közlekedési minister és államtitkár urak felfogását. A ministernek, midőn költségvetését beterjeszti, tudnia kell, hogy mely tételek azok, melyek nélkül az administratio és a felelősség elvállalása lehetetlenség. Ha a minister ezt nem tette, ha a törlésekbe beleegyezett, ugy mindenfelelősséget magára vállalt. (Élénk helyeslés.)

A vizszabályozási ügyben is tervszerint kellene eljárni, s e czél elérésére határozati javaslatot nyujt be. A régibb vasuti szerződések előterjesztése felszólitás nélkül is kötelessége lett volna a ministeriumnak, hogy tudja az ország, minő terheket vállalt magára. A kassa-oderbergi vasut iránt uj szerződés köttetett, de ez nem terjesztetett az országgyülés elé, pedig 1867. april 16 kán kelt, tehát már a jelenlegi ministerium kormányra jutása után. Vagy tudtával történt s akkor kötelessége lett volna a dolgot az országgyülés elé terjeszteni, vagy nem, s akkor elmulasztota az ország érdekeinek megvédését.

Nagy hiba volna minden haszonta'an hirt vagy pletykát a képv. házba hozni és ez ellenkezik a parlamenti gyakorlattal is, de hogy a sajtó utján, hogy országszerte pártkülömbség nélkül elterjedt ily hirceket szóba hozni nem volna a parlamentáris elvvel megegyeztethető: abban Somssich Pálnak sem adhat igazat és abban a gyakorlat nem mellette, de ellene szól.

Ha egyszer a ház keblében szóba hozatott, okvetetlenül szükségesnek tartja, az államkormány tekintélye, az ország hitele érdekében, hogy ha azok itt egyszer szóba hozatnak, oly módon tisztáztassanak, hogy azontul abhoz, a mi elhatároztatott, a részrehajlásnak még csak gyanuja se férjen. Ennek hite szerint — csak egy módja van, e mód nem egyéb, mint hogy a háznak tagjaiból pártkülömbség nélkül alakitott bizottságnak az illető okmányok felmutattassanak, és az illetők magukat a bizottság előtt igazolják.

És épen azért, mert e nézetben van, nem inditványozza ezen bizottság kiküldetését. Azt tartja, hogy miután már az ál'amtitkár ur is tegnapi beszédében inkább ily valamire czéloz, habár nem követelte is oly határozottsággal, a mint szóló ohajtottá volna, hogy követelje — e tekintetben ihditványt tenni azon pártnak kötelessége, melyből a miniszterium alakulván; azon vád ellen, hogy személyes, pártérdekből teszi, biztositva van. (Élénk helyeslés.)

Óhajtja a vizsgálatot, óhajtja annak kedvező eredményét, mert sokkal nagyobb sulyt fektet arra, hogy az egész világ előtt bebizonyitva álljon az, hogy a kormány magas állásu hivatalnokairól azt — mintha magánérdek vagy kedvezésből az ország érdekei elhanyagolására képesek volnának — mondani nem lehet és százszorosan előbbre tenné ezen örömét azon gyenge kárörömnél, melyet valaki érezhetne akkor, ha nem az ő pártjából alakult kormány ily módon compromittáltatik. (Élénk éljenzés és tetszésnyilvánitások).

Felolvastatik erre Tisza határozati javaslata a vizszabályozás érdekében, mely a költségvetés illető részénél fog tárgyaltatni.

Hollán Ernő nyilatkozik, hogy maga ugyan nem inditványozhatja, de ismételve kéri egy bizottság kiküldetését.

Csernátony Lajos a közlekedési ügy kérdését olyannak tekinti, mely a legnagyobb egyetértést igényli, mert ez országos és nem párt érdek. Épen a közlekedési ministeriumnak kellene a legnagyobb nyilvánosságot követnie, mert a sötétség csak gyanusitásokra vezet, a közlekedési ministeriumban két párt van, a Hollán- és Mihályipárt. Hogyan lehet az olyan ministerium működése jó, melynek kormányzati szervezete igy meg van bomolva. Már 1868. deczemberben beszélték, hogy ez és ez Hollán államtitkár megvesztegetésére kisérletet tett. — A vasuti kölcsönről sem kapott az ország semmi felvilágositást.

Zsedényi Ede, miután Hollán maga is kivánta az ellene felhozott vádak folytán a vizsgálatot, inditványozza, hogy a ház küldjön ki egy 5 tagból álló bizottságot, mely az adatok és okmányok megtekintése után mielőbb véleményes jelentést terjesszen a ház elé.

Az inditvány a költségvetés tárgyalásának befejezése után fog napirendre tüzetni.

Péchy Tamás ohajtja, hogy a bizottságban a pártok a lló arányban legyenek képviselve.

Még Berzenczey László és Csiky Sándor szóllottak. Az utóbbi a hatvan-miskolczi vasut egri szárnyvonala érdekében, s a minister azzal nyugtatta meg, hogy e vonal iránt közelebbről fog a ház elé törvényjavaslatot terjeszteni.

(Január 28.)

— Elnök: Gajzágó; a ministeri padokon: Mikó, Eötvös, Gorove, Bedekovics, Festetics. — Ürményi Miksa a kérvényi bizottság részéről referál; az általános munkásegylet kérvényét, az ipartörvényjavaslat tárgyalásánál egy egyleti szakértő tagnak alkalmazása iránt — a központi bizottsághoz kivánja utasittatni; mi felett hosszabb vita fejlödött ki, mig végre Just inditványára a kérvény a kereskedelmi ministerhez utasittatik. — Pestváros kérvénye a főparhatóságnak a városoknál meghagyása iránt, a központi bizottmányhoz utasittatik. — A központi bizottmánynak a legfőbb számvevőszék felállitására vonatkozó javaslata a csütörtöki ülésre tüzetik napirendre. — Az Angliával kereskedelmi pótszerződés feletti tárgyalás a költségvetés feletti vita befejezte utáni első napra tüzetik ki. — A pesti tőzsdebiróságok iránt a felsőház által tett módositványok elfogadását ajánlja a központi bizottmány; a javaslat kinyomatik. — A napirenden levő költségvetések feletti vitát Ludwig kezdi meg, s azt mondja, hogy a 40,000 frt nem Hollán megvesztegetésére, hanem az engedély és a terv költségei törlesztésére volt szánva. Egyébiránt visszás dolognak tartja, hogy a vita egészen Hollán ellen van irányozva, pedig a felelősség sulya a mindenért felelős minister terhére esik. Gr. Mikó helyesli e nézetet; egyébiránt a Monsféle ügyben a per megindittatik s itélet jövend létre. Iványka Imre Ludvignak azon megjegyzését visszautasitja, mintha a consortium beleegyezésével történt volna bármily czimen a 40,000 ft elkülönése; a consortium Monssal megszakitá viszonyát, mihelyt irányzatáról értesült; más idegenek adták a tanácsot, hogy kenés nélkül nem megy a dolog. — Vukovics Zs. A Monsféle ügyre kár mindig visszatérni, az törvényesen fog elintéztetni. Uj csatornák épitésére nincs pénz, elég a régieket jól fentartani. A déli vasut érdekei ellenkeznek Magyarországéival, azokat kell ellensulyozni. Zsedényi inditványát pártolja.

Hollán Ernő szólni kiván, de a szélsőbaloldalról ellenzik; Somossy, Tisza K., Csernátony azt hiszik, hogy a ház engedelmével szólhat, mi szavazás utján el is döntetik. Hollán beszédében elismeri, hogy a káolyvár-fiumei vonalra az engedély az országgyülés mellőztével adatott ki; mit Ghiczy K. törvényellenesnek nyilvánit. Ezzel az általános vita befejeztetett. A részletek tárgyalása megkezdetvén, a központi igazgatás költségei 321,529 ftban, az államépitészeti hivatalok költségei pedig 312,435 ftban állapittattak meg. A Tiszaszabályozásnál királyi biztos fizetésénél Csiky inditványára, a minister beleegyezésével kormánybiztos czim tétetett. Ezután tárgyaltatott Petrovay határozati javaslata az árlejtéseknek a polgári hatóság közbejöttével eszközlése iránt, mire ismét Mocsáry ad be módositványt, mely szerint az állammérnökök fizetése és száma iránt takarékosság ajánltatik.

Fővárosi értesitő.

** Ő felsége a király tegnap reggel érkezett Budára.

*** A pesti népkör holnap vasárnap tarrtja alakitó gyülését.

*** Pápa a szinpadon. A budai népszinház részére Szépfaludi és Szigeti Imre lefordították Klein „V. Gergely pápa" czimü hires szomorujátékát; mart. 1-én kerül szinre.

*** Kistaludi társaság. Elnökölt Kemény. Értekezett a vidéki szinészet rendezéséről Dux Adolf. Ajánlja a szinházak épitését, melyre minden város adhatna egy telket, részvénytársulat viselhetné a költséget, szakvezetőkről a kormány gondoskodik. Majd Székács több epigrammot olvas fel. Tisztujitás levén, az eddigiek ismét megválasztattak; szinte választás utján a társaság tagjaivá lettek: Vajda János, Dux Adolf küttaggá: John Bowring. Most a választással a fiatal irók is megvannak elégedve. A „tanköltemény a költészetről" cz. pályakérdésre beküldött 3 mü közül az „Esti órák" cz. dicséretet nyert, de jutalmat nem. Az idei kérdések: „A tragoedia elmélete," jutalom 50 arany, s „ballada," jutalma 20 arany.

*** A főváros atyái elismerést érdemelnek, hogy az árvizkárosultak részére 2000 ftot szavaztak meg.

*** Pest Bécsből hozat kövező mestert s 100 kövező segédet. Itthon nem talált?

*** A lapok eddig a szegény emberek bajaival törödtek sokat, most meg a gróf Szapáry Antal lába kitörését ujságolják mindenfelől.

*** Szomoru hanyatlás. Nehány év előtt a fővárosnak tekintélyes polgára volt bizonyos uri ember, s volt jó hitelü gyógyszertára, nehány hó előtt ez az ember csődöt mondott, nehány nap előtt, mint 60 éves öreg ember váltóhamisitási ügyben állott a törvényszék elé.

*** A „Szinpad" napi lappá fog alakulni. Bajosan nyer általa.

*** Kass Ivor b. a keletázsiai expeditió egyik magyar tudósitója febr. 2-án jó haza Jappánból, hol kereskedelmi összeköttetések értesitése végett maradt elvtársaitól.

*** Dégenfeld Gusztáv hir szerint, leakar mondani képviselői állásáról.

— Általános és mély aggodalmat gerjeszt fővárosi köreinkben mint gerjeszteni fog — pártkülömbség nélkül — egész Magyarországon a hir, miszerint Deák nagyon beteg. S bizonyára senki sincs, ki teljes szivéből ne ohajtaná, hogy ez aggodalom megszünjék hazánk nagy fiának mielőbbi felgyógyulása által.

Belföld.

** Miskolcz népessége: 10,379 férfi, 11,150 nő, összesen 21,529 lélek.

*** Rábaközön az elöljáróság megnézte a tót koresmárosok üvegeit, s azokat, a mértékkel egyezőnek találta; mégis — megbotoztatta a tótokat, igy irja egy levelező, mint szemtanu. És a dolog orvosiás nélkül mult el.

*** Am portusi kath. temetőben, ásatások alkalmával nagy kőkoporsót találtak, hossza 7 láb, széle 4 láb, két csontváz volt benne, feliratra olvashatlan.

*** Csallóközben a skárlát nagy ban uralkodik, s különösen a gyermekek szenvednek sokat e betegségben. Meggátlására semmi intézkedés nem tétetett.

*** Aradon a „szabadkőmivesek páholyá"-t e napokban avaták fel, s Szécsényi nevet adtak neki; az ünnepélynél a temesvári „három liliom"-hoz czimzett páholy mestere elnökölt.

*** Nagyságos tanfelügyelő nak! Hogy kiváuhatnának nagyságtok a szegény iskolamestertől és az éretlen gyerekektől valamit, ha jó nagyságtok a legrendetlenebbek? — Ngs. Környei Jánost még nem látták a komáromiak; Antalffi Károly meg Pesten tanyázik, mit törödik ő Udvarhelyszékkel? — Na a biharmegyei másodtanfelügyelő ellen nem panaszkodunk, akár jár Siarcadiu ur, akár nem a Körözsvölgyön mindegy a — haszna.

Politikai szemle.

(z) Bécsből érkezett ujabb tudósitások egyhangulag megerősitik a Hasner ministerelnökké leendő kineveztetéséről jelentést. A császárnak nehány napra terjedő távolléte alatt a ministerium ujjáalkotása meg fog történni.

Porosz lapok nem győzik eléggé magasztalni azon feltünően előzékeny fogadtatást, melyben a porosz udvar Lajos Károly osztrák főherczeget részeltette. A porosz király a diszlakoma alkalmával Ausztria császárára f. hó 24. mondott pohárköszöntésében különös „melegséggel" emlékezett meg azon barátságos viszonyról, mely Ausztria és Poroszország közt az ő atyja (III. Fridrich Vilmos) és Ausztria akkori császára (I. Ferencz) közt létezett.

A párisi érseknek f. hó 19-én a fő congregatioban tartott beszédére vonatkozólag irja a „Kölnische Volkszeitung levelezője, hogy nevezett érsek egyebek közt ugy nyilatkozott, miszerint sajnálja, hogy a határozati előterjesztvényekben a püspököknek csak kötelességeiről tétetik emlités, mig jogaikról és kiváltságaikról semmi szó sincs. Azt is megrója az előterjesztmények módjára nézve, hogy azok nem egyszerre, hanem lassanként adatnak át a püspököknek; mi által azoknak pontos áttekintése lehetlenné tétetik. Általában szabadelvüség lengi át egész beszédét, de sehol nem lép tul a „korláton."

A fuldai értekezleten jelen volt német püspökök javaslatot szándékoznak benyujtani a zsinathoz, melyben a fentartási esetek kisebbitését, és bizonyos felhatalmazványok kiszélesbitését kivánják.

Döllinger biztositása ellenére több csalhatatlanság párti zsinati tagtól azon nyilatkozat tétetett, hogy a csalhatatlanságnak hitczikké emeltetése nem fogja maga után vonni a katechismus és hitforma megnagyobbitását.

Párisban a franczia törvényhozó testületben folytattatnak az ország gazdászati viszonyát illető tárgyalások. A legközelebbi ülést csaknem egészen a Forcade czáfolgatása — melyet a Thiers beszédére tett — töltötte be.

A sereg létszámának alábbszállitásáról szólló hirek megujultak. A pénzügyminister Buffet javasolja e leszállitást; azonban a hadügyminister Lebeuf valószinüleg a császár utasitása folytán, ellene van ennek.

Jules Simon és pártjának a halálos büntetés eltörlésére felhozott indokaik közt nyomatékos azon indok, hogy a halálos büntetés már rég eltörültetett Amerika Michigan és Rhode Island államaiban; Oldenburgban, Anthaltban, Nassauban; Neuchatel cantonban; Zürrichben; Freibergben; Toscanában és San Marinóban; továbbá 1855 óta uj Columbia és uj Granada köztársaságokban; Indianában; Oláhországban; a szász királyságban, Portugálban. Ugyanezen czélból javaslatok tétettek: Belgium, Hollandia, Bajoroszág; Hamburg, Brema, Olaszország, Spanyolország, Svédországban és Würtenbergben. Az indokolás vég szavai: államférfiak, történetirók, jogtudósok, bölcsészek, költők, minden ártatlanul kivégzettek — igy p. Lesurques, bizonyságot tesznek erről. A civilisatio ellene van a vérpadnak; eljött az idő, hogy az eltöröltessék."

Montpensier herczeg követjelölt volt Spanyolországban Avilesben és Oviedoban. A választás első napján biztosnak látszott elválasztatása; de azután elbukott mindkét helyen La Sala és San Miguel követjelöltek ellenében, bár jelentéktelen kisebbséggel.

Legujabb.

Pest, jan. 28. A „Pester Lloyd kinyilatkoztatja, hogy a közlekedési ministernek, Mikónak a Hollán ellen javaslatba hozott parlamenti vizsgálat miatt be kell nyujtani demissióját.

Bécs, jan. 28. A bir. tanács elsőházának mai ülésbe a felirati terv, a majoritási szerkezetben — névszerinti szavazás folytán 194 szóval 47 ellen elfogadtatott. A felirat a ministerium által fog Ő felsége elé terjesztetni.

— Bécs, jan. 28. A bir. tanács követek házának szombati ülésében Rechbauer és társai inditványt fognak előterjeszteni, hogy a hitfelekezeti bizottmány által a mult évi bir. tanácsban a vallásfelekezeti viszonyok és a polgári házasság tárgyában előterjesztett javaslat alkotmányos tárgyalás alá vétessék; és hogy egy bizottság küldessék ki, melynek feladata legyen a concordatum megszüntetése iránt törvényjavaslatot terjeszteni elő.

— Páris, jan. 28. a lapok legnagyobb része megczáfolja azon hirt, mintha a cabinet tagjai közt vélemény-különbségek volnának. A „Public" szerint ezen hirek holnap hivatalosan meg fognak czafoltatni.

— Konstantinápoly, jan. 27. A „Turquie" szerint a Porta rendeletet adott ki, hogy a kh dive által átengedett pánczélos hajók és hátultöltőkért esedékes összeg még jan. 31-ke előtt fizettessék ki. A khedive bankára, Ábrahám bey, ki nemrég számüzetett Konstantinápolyból, és most az ügyek rendezése végett ide küldetett, a Portától engedélyt nyert, hogy e czélból ide jöhessen. Ugyanő ma ismét elutazik.

— Florencz, jan. 28. Az „Opinione" megczáfolja azon hirt, mintha septemberi conventio tárgyában Párisba egy bizalmas személy fogna küldetni; — valamint a franczia lapok azon hirének is ellentmond, mintha a franczia külügyminister a nevezett conventio tárgyában jegyzéket intézett volna az olasz kormányhoz.

— Brüssel, jan 28. A kamara 68 szóval 18 ellen elhalalmazást adott Coremann törvényes beperelhetésére.

Moskau, jan. 27. A förendőr hivatalnok Arazoff Péterváron hosszabb értekezletre hivatott a császárhoz és a ministerekhez. Az értekezlet tárgyai a forradalmi izgatások voltak. 2 Marzra midőn a socialis mozgalmak kitörendők lennének nagymérvü elővigyázati rendszabályok tétetnek.

Közgazdászat.

(E) Debreczen, jan. 29. Piaczunkra a mai napon is az élelmi szerekből csekély volt a behozatal: alig egy pár szekér kenyér, s nehány szekér élet hozatott, a kenyér az életárakhoz mérten, elég drágán kelt; az élet nem volt kapós.

A szalonna árak a csekély kereslet folytán ismét ingadoznak, mázsánként 26—27 a nehéz 28 ft; 1 mázsa disznóhus 14—15 ft.

Időjárásunk: elég magas foku hideg, hónélküli száraz, napfényes.

Nyilttér.

Meghivás.

A debreczeni polg. kaszinó 1870-ik évi ***január 30***-án d. e. ***10 órakor*** a kaszinó nagy teremében tartandó

„tisztujitó közgyülésére"

a t. cz. részvényes tagok illő tisztelettel meghivatnak. — Debreczen, jan. 25. 1870.

Laky Lajos, elnök.
Hamar László, jegyző.

Eladó gyepszéna.

Több boglya legjobb minőségü *gyepszéna*

eladó, a várostól 1 óra távolságra, az Ebesszéleni tanyán; — értekezhetni felőle tulajdonos 38. 2—3

Vecsey Imrével.

Bécsi tőzsde, Jan. 29. Cs. arany 5. 80 ezüst 121.—.

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**

HIRDETÉSEK.

Eladó kőház.

Csapó-nyomtató-uteza'n **801.** sz. alatt cseréppel fedett jó kőház külsőföldével örök áron eladó.

Értekezhetni iránta ügyvéd **Ujvári Istvánnal** Debreczen nagyujutcza **1602**. sz. a. 40. 1—3

Hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó ugynevezett **Oláh-ház** és **Tóth-ház kis kertjei**, továbbá a Bodlák János ur háza melletti **péterfiai puszta telek** f. évi **április 1**-től számitandó **3 évre**, nemkülönben az 562½ holdat tevő **mátai kaszálóföld** a f. évi márczius 1-től 1871. márcz. 1-ig tartó 1 évre, f. évi **február 7**-ik napján d. e **9** órakor a városházi nagy tanácsteremben tartandó nyilvános árverésen, a városi számvevői hivatalnál addig is megtekinthető árverési előleges feltételek mellett haszonbérbe fog adatni; mely alkalomra a bérleni kivánók a kellő bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak. — Kelt Debreczenben, jan. 27. 1870.

Poroszlay László,
41. 1—3 k. i. tanácsnok.

Árverési hirdetmény.

Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa részéről közhirré tétetik, miszerint felperes Hoffmann Ignácz részére alperes Herczeg Józsefné Ember Juliánna ingatlanaira megkisérlett első és másod izbeni árverés nem sikerülvén, ujabb árverési határidőül:

1. Az egészben 1200 afrtra becsült czegléd-külvárosi 2664. sz. **háznak** alperest illető fele részére jövő **febr. 28**-ik napja.

2. Az egészben 160 afrtra becsült csapókerti 749 □ öl **szőllőnek** alperest illető fele részére jövő **márczius 1**-sö napjának d. u. **3** órája tüzetik ki.

Az árverés a városházánál a telekhivatal helyiségében fog megtartatni, s a fentirt vagyonok szükségesetére becsáron alul is eladatnak.

Az árverelők által leteendő bánatpénz a fele házra 60 afrt, fele szőllőre 10 afrt.

A többi feltételek a telekhivatalnál alulirott kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1870-ik évi január 21-én tartott üléséből.

42. 1—3 ***Igmándi József***, tkvi előadó.

KUTASI IMRE

tetemesen megnagyobbitott ***könyomdai müintezete doboz- és kártyagyára***

DEBRECZENBEN

Széchenyi-utcza 1812. sz. a.

Elfogad mindenféle ***nyomtatványok*** elkészitését, jelesen: ***kereskedelmi, gyógyszerészi*** és ***hivatalos szakmákból***, a mai kor izlésének és kivánalmának megfelelőleg, ***szépen, gyorsan*** s a ***legolcsóbb árak mellett.*** Úgy szinte kitünő minőségü ***játék-kártyák*** a legjutányosabb áron gyártatnak.

Árjegyzékek, minták, kivánatra ***bérmentve*** küldetnek. 35. 3—3

Eladó kereskedés.

Egy jól rendezett röfös-kereskedés szabad kézből ***eladó*** kedvező feltételek mellett. — Értekezhetni a tulajdonos ***Szabó Józseffel***, a ***Barcsay István*** ur háza alatti boltban. 15. 9—

Eladó ház és szőllő.

Nagyhatvanutczán, a néhai idősb ***Páva y József*** örökösök 1528. sz. a. igen jó karban levő ***háza***, mely tartalmaz 11 lakható szobát, 3 kamarát, többrendbeli istállót és pinczét, — továbbá a ***Tőrzsös-kertben 8 kapa szőllő***, a hozzá megkivántató szüretelő-edényekkel, minden órán ***szabad kézből eladó***. Értekezhetni az ott lakó örökösökkel; ugy szinte vargautczán 2280. sz. a. háztulajdonossal ***Páva y Gáborral.*** 34. 3—3

Eladó fekvő-javak.

Széchenyi-utczán az 1808. sz. **ház**, mely áll 4 lakosztályból, azaz 12 szoba, 3 konyha és 1 pincze lakosztályból, 2 szoba, 1 konyhával, szilárdon téglából épitve, cseréppel fedve, 304 □öl belső telekkel és 8 hold utána való földdel, — ezenkivül a **Boldogfalvai kertben**, a második járásban, **4 kapa szőllő**, számos nemes gyümölcsfával, jókarban levő pajtával, mely áll 1 szobából, butorral ellátva, konyhából, borházból, kellőleg szüretelő edényekkel ellátva, **szabdkézből eladók**.

Értekezhetni Széchenyi-utcza ***Varga Károly*** butorraktárában, vagy ***Fábry Ferencz*** füszerkereskedésében. 211. 11—

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.